Pamětní kniha.

OBEC RADEŠOV · OKRES POLICKÝ

Tato kniha byla zakoupena
obcí dle zákona ze dne 30. ledna 1920.
č. 80 Sb. z. a n. roku 1928.
Obsahuje 400 stran

Do letopisecké komise zvoleni:
Jansa Jan starosta obce čp. 7.
Firman Vojtěch rolník č. 2.
letopisecký: Kotíčka Josef chalupník č. 14.

PAMÁTNÍK
MĚSTA POLICE NAD METUJÍ
Př 13/74

Předem záznamu současných událostí mimo zde podati alespoň některé děje minulé, pokud toho jsou pamětníci.

Radešov byl až do roku 1927. osadou s vlastním katastrem, politicky připojen k Bezděkovu. Školou, kostelem a poštou ku Polici. Správu osady vedli 1 radní a dva členové zastupitelstva politické obce. Volilo se totiž ve třech sborech dle poplatnosti 12tičlenné ob. zastupitelstvo, z toho 9 z Bezděkova, 3 z Radešova. Od roku 1908. pouze devítičlenné místní zastupitelstvo.

Hlavní zaměstnání obyvatel: Zemědělství. Pozemky na místním katastru vyjma menší část u „Skutin" a u kapličky náležely hospodářům zdejším. Do roku 1887. bylo zde šest statků (č. 1., 2., 3., 7., 8., 17.) s potahem koňským, ~~dvůr~~ chalup (č. 4., 5., 6., 12., 13., 14., 16., 18.) s menší výměrou pozemků. Majitelé ostatních příbytků byli bezzemci a živili se domácím tkalcovstvím, do roku 1860 do tkhů, později za mzdu pro německé obchodníky z Broumovska a židy. (Tkalo se v každé domácnosti i ve statcích na jednom až třech stavech i za pomoci přijednaných tovaryšů. Postavením mechanických tkalcoven i jiných továren v okolí v létech 1895–1910. obmezena valně tato domácí výroba a provozuje se jen co vedlejší zaměstnání při malozemědělství. V době zal. této knihy na osmi místech) Též ve statcích bylo zapotřebí mnoho pracovních sil, neboť se

hospodařilo zcela bez strojů. První ruční mlátičky byly pořízeny roku 1876., výrobky to zámečníka Stehlíka z Hlavnova. Postupně pak zařizovány žentourny až do roku 1910. Bylo jich v provozu celkem 11. První sečí stroj zakoupen roku 1902.-žací 1911.

Při statcích č. 1., 2., 7., 8., vyráběny byly cihly ručně na předních loukách, ve značné míře zvláště po požárech, které okolní obce postihly. Ku př. Polici r. 1842., 72., 74. Též do Hronova dodávány. Výroba: Hlína-žlutý jíl se prolila vodou, glaciť promíchala a den se nechala v hromadě rozležet. Na to se vyvážela v kárce na stůl, pěchovala do formy vodou vypláchnuté nebo pískem vysypané. Strejchovačkou se vrch urovnal načež se vyklopila na „plan". Odtud po částečném zaschnutí rovnány pod kolmo k úplnému vyschnutí. Do polní pece naváženo na jednou čtnáct-dvacet tisíc. Od vyrobení 1 tisíce truplí měl cihlář 3 zlaté. Navezení a srovnání do pece 1 zl. 50 krejc. Na vypálení jednoho tisíce spotřebovány 2 metr. centy uhlí po 80ti krejcařích. Cena hotových cihel 10-12 zl. Výroba tato zanikla úplně postavením kruhových pecí v okolí r. 1895.

Následkem vzmáhajícího se průmyslu a obchodu v Polici prodávali měšťané svá pole vesničanům. Tak někteří chalupníci zdejší koupili pozemky na „Havlatce" a pod „Valchovskou cestou" po 500-600 korun 1 korec. (V letech 1895-1910)

Nesnáze vždy působil naprostý nedostatek vody. Byla zde jedna obecní studna naproti čís. 19. v průměru as 2 m, hloubka 4 m. (taková asi jaká tou dobou nachází se dosud u č. 8.) Voda se vybírala pomocí háku. Pitnou vodu brali občané ze studánky v rokli nad Hegihorním mlýnem a ostatní po většinu roku dováželi z Police nebo nosili z potoka.
Roku 1875. za radního Josefa Müllera č. 6. postavena obecní studna na návsi blíže č.p. 9.
Vykopávka provedena z roboty, náklad na matrial rozvržen na občany, práce zednické placena prodejem dříví z obecního lesa.
V létech 1883.-4. za radního Josefa Eckerty č. 3. zřízena silnice ku Policí, na místě bídné dříve vozové cesty; na vlastním katastru celým nákladem, na polickém částečným. Úhrada získána prodejem dříví z ob. lesa.
Na jaře r. 1887. došlo k exekučnímu rozprodeji statku č. 7. (u „Jíru") náležejícího tou dobou Františku Vítkovi. Přední část pozemků zakoupili někteří zdejší občané průměrně po 220 zl.-1 korec. Ostatní skoupili chalupníci z Bezděkova. Budovy: stavení obytné-dřevěné, stodola a výměnkářský přístavek se zahradou a část polí koupil Josef Jaisa z Ledhuje. Na polické posvícení v pondělí v noci vyhořel celý objekt, té doby neobývaný. Spolu shořela chalupa č. 13., patřící Janu Klimšovi. Ve stodole statku měli svezenu úrodu někteří chalupníci. K požáru dostavilo se

devět hasičských sborů z okolí. Pro nedostatek vody odepřeny k účinnosti. Jenom některé sbory čerpaly vodu z potoka. Žádné hasičího nářadí mimo koše na vodu - nebylo. Občané Vítek Jos. č. 1., Dostál Václ. č. 2., Eckert Jos. č. 3. byli činnými členy hasičs. sboru polického. Škoda byla hrazena zdejším rolníkem Karlem Eckertem r. 1871. založenou okresní požární pojišťovnou. Ze založení požáru byl obviněn 23letý syn Vítku, Václav, t. č. žebrák u Eckertu. Jen však krátce na to onemocněl a příštího roku zemřel.

Roku 1895. stavěna škola v Polici. Celá náklad připadlo na naši osadu 423 zl. 73 kr.

R. 1889. o radešovském posvícení v neděli odpol. uhodil blesk do stodoly na „Skutinách" Spolu shořelo obytné stavení č. 17. patřící Jos. Hubkovi.

R. 1891. prodal Josef Eckert statek č. 3. Josefu Královi z Ledhuje za dvanáct tisíc zlatých, ponechav sobě část pozemků ve výměře 24 korců s výměnkářským příbytkem a kolnou. Tím vzniklo hospodářství č. 23.

R. 1896. rozprodala Občanská záložna v Polici statek č. 8. patřící Vil. Pohlovi staviteli z Police. Stodolu se zahradou a osmi korci polí koupil a obytné stavení postavil Oktavian Karpf z Ledhuje. Pozemky ostatní koupili chalupníci z Bezděkova.

V červenci r. 1900 konalo se brigadní cvičení ve střelbě na ostro, na ledhujských polích

směrem od Pellovy knihovny k „Šálově chrasti."
Záložníci 36. pěš. pluku (Ml. Boleslav) počtem asi 300, přišli dne 25./7. v 8 hod. ráno z nádraží „Valchovskou cestou a rozložili se po silnici ke kovárně (č. 21. - V provoze byla až do r. 1901., posledním kovářem: Jos. Petr.) Zde čekali na svého velícího důstojníka, který je zatím omylem hledal v Radechově. Vojáci, jsouce bez menáže, zašli do vsi a byli pohoštěni mlékem, kávou a chlebem pokud zásoby stačily. Teprv odpoledne je zatoulaný velitel našel a jsa rozzlen nařídil okamžitý odchod.

Jan Klimeš č. 13. zařídil si hostinec r. 1901. Do té doby konaly se taneční zábavy pozvicenské střídavě ve statích č. 1., 2., 3.; Stalo se též, že byla muzika na dvou místech.

Roku 1908. voleno prvně devítičlenné místní zastupitelstvo. Starostou Antonín Havlena č. 3.

Na podzim r. 1909. započato s vykopávkou delší studny, na místě staré nepostačující. K čerpání vody opatřena po dohotovení r. 1911. železnou pumpou. Práci předcházelo pozvání odborníka proutkáře (hledače pramenů) a na jeho prohlášení, že v 15ti metrech nachází se pramen, bylo v naznačeném místě na podzim 1911. vrtáno parní vrtačkou do hloubky 26ti metrů, ale bez žádoucího výsledku. Matriálu z vykopávky použito k opravě obecních cest. Náklad hrazen částečně prodejem dříví z ob. lesa.

V říjnu 1911. vyskytla se nákaza slintavky v č. 3. a 8.; celkem beze škody.

Na podzim 1911. zvolen místním starostou Josef Krtička č. 14.

1914. z jara poříčská elektrárna zřizuje dálkové elektrické vedení do uhelného dolu ve Žďárkách.

26./7. vyhlášena všeobecná mobilisace záložníků do 36ti let.

V následujících dnech konaly se odvody civilních koní. Odebrán jeden u A. Kavčiny č. 3.

Do zmatku prvních dnů šířeny poplašné zprávy; ku př: „Rusové jsou už ve Varně!" (Byli na řece Varně) a j.

10./9. Na rozkaz četnické stanice pomocovali občané, vždy dva, dle pořadí popisných čísel, s výjimkou míst, kde všichni mužští členové byli na vojně. Opatření to udrželo se asi 1 měsíc. (dokud byla jablka na stromech)

Ženy konaly společné večerní modlitby u Kříže na návsi za brzké skončení války.

9./10. došel transport uprchlíků z Haliče. Sem byli přiděleni tři. Byli jednotlivě ubytováni: Jos. Pilecký v č. 1., J. Kozlovski v č. 2., Julie Kozlovská v č. 3., kde poněkud vypomáhali v hospodářství. Ještě do konce roku vystěhováni do tábora uprchlíků v Lhoci.

Cena obilí stoupla. Před válkou stál 1 q žita 18 korun, na podzim stanovena maximální cena 28 kor.

1915. 18./1. nařízena dodávka 53 q ovsa pro erár. Vyplaceno zaň 1256 kor. 10 hal.

15./5. postižena byla obec Žďár velkým požárem, téměř padesáti budov. Na pojistce se platilo ze 100 kor. dvě koruny.

V té době byly již zásoby mouky v obchodech

vyprodány a výživu občanů nesámozásobitelů převzaly jejich obce. K tomu účelu bylo zakoupeno zde 7 q žita. V Nezihorním mlýně semleto a dle týdenní spotřeby pečen chléb. To potrvalo do října, kdy započala činnost okresní aprovisace a hospodaření obilím převzal stát.

Též u samozásobitelů byl nedostatek pšeničné mouky neb pšenice se vůbec nepěstovala. Po zmích podnikla Ústřední Jednota hosp. družstev v Praze akci na zvětšení osevu pšenice prodejem osiva. Na žádost zdejších hospodářů bylo přiděleno 10 q české pšenicky ze Svijan za 449.68 Kor. ale asi pro nevhodnost půdy se příštím rokem nevodařila.

Úroda v r. 1915. byla pěkná, počasí v době žní však velmi deštivé, takže mnoho žita vzrostlo na poli úplně.

Postupem doby průmyslové závody zastavily výrobu pro nedostatek materiálu; pracovalo se jen na vojenských dodávkách. Dělnictvo, většinou ženy, nacházely zaměstnání na venkově.

Čteny pilně noviny, nejvíce „Lidový deník" krejcarový list strany agrární.

Zájem občanstva upíral se především k událostem na bojištích, k osudu k vojenské službě povolaných členů svých rodin i známých a k výsledkům častých vojenských odvodů mužů osmnácti až padesátiletých.

V únoru 1917. prováděny první rekvisice obilí za asistence maďarských vojínů. Zabaveno bez náhrady pouze v č. 5. uschovaných 25 kg mouky od myší znečištěné a 50 kg žita. – Takové prohlídky opakovány později ještě několikrát.

Volný prodej dobytka zakázán. Obcím předpisovány pravidelné měsíční dodávky hovězího dobytka. Odváděn většinou na nádraží za cenu 2 – 3 koruny 1 kg živé váhy.

15./6. 17. nařízena mocná dodávka másla pro aprovisaci. Dodávány 3 – 4 kg à 8 kor. týdně.

Věci denní potřeby jako: mouka, chléb, cukr, tabák, mýdlo, tuky, uhlí a j. bylo možno obdržet v úředně stanoveném množství v příslušných prodejnách jen na výkazní lístky.

Zavládl naprostý nedostatek zboží střižného a pokud jaké bylo, tedy za ceny neúměrné. Ku př.: cívka šicích nití v r. 18. stála až 30 korun, 1 metr. centlun ze sklizně 1917. – 26 korun. Nikde v domácnostech, kde byla babička přádla lun ještě znalá – roztočili kolovraty.

Od jara 1917. panovalo úporné sucho až do žní, které z té příčiny dopadly špatně; sotva třetina normální sklizně. Jedině brambor narostlo dostatek. Následkem toho zásobování v období 1917.-18. bylo nejtěžší za dobu války. Týdenní porce chleba pro osobu dosud 1·40 kg na jaře 18. snížena na polovinu. Pro samozásobitele stanovil c.k. úřad pro výživu lidu chlebovou a mouřnou dávku 20./1.-18. těžce pracující 300 gr. obilí denně, lehce prac. 225 g. Dávka cukru dříve 1 kg na osobu a měsíc, snížena na 3/4 kg.

Květen 1918. Okresní sdružení agrárního dorostu pořádalo sbírku peněz a pozivatin pro „České srdce" Zde vybráno 48 kor., 70 kg brambor a 1 bochník chleba.

Dozorčí orgány výživovací vymáhaly bezohledně někdy i domnělé přebytky na sýpkách samozásobitelů.

Marie Vavřenová rolnice č. 3. vyšla due 1. června revisoru mlýnů F. Tesařovi při takové činnosti – silný políček. Případ skončil u c. k. krajského soudu v Hradci Kr. pokutou 100 Kor. k obci.

Rok 1918. byl opět více suchý, ale úroda slušná.

Správce panského mlýna „Kozinek" A. Kriegel, t. č. komisař pro zásobování, aniž byl kým zván, lovil v zdejším honebním obvodu zvěř. 1./9. Jednání toto způsobilo nevoli občanů a členové družstva písemně vyrozuměli p. komisaře o nežádoucnosti takových návštěv; odpověděl obratem obšírným dopisem, jenž končil pohrůžkou: „Nepřijdu k vám více jako host, přijdu ale jako komisař"! Hrozbu svou již nesplnil. Přišel 28. říjen a moc jeho zašla.

Zprávu o převratu přinesly noviny 29./10. Uvítána všemi s tichou radostí.

Následoval návrat vojínů z front. Přicházeli rozedraní, vyšleni a hladoví. Z nich utvořena hned počátkem listopadu „Národní Obrana" pod velením Sokolské Jednoty v Polici. Pro strážní službu dodány sem dvě werndlovky. Místním velitelem jmenován František Vítek č. 1. – Konali pouze jednu noční hlídku u zvráceného vojenského auta pod Mezihorním mlýnem 21./11.

4./11. Vyslán povoz k odvození proviantu z opuštěného zajateckého tábora v Broumově do Police.

Seznam občanů povolaných

č. p.	Jména	povolání	narozen	nastoupil	stav	
23.	Eckert Václav	řeznický pom.	7/8. 1891.	sloužili		
10.	Horuych Václav	zedník	8/6. 1891.	aktivně		
4.	Seidl František	tov. dělník	4/10. 1887.	"		
4.	Seidl Vavřinec	zemědělec	20/4. 1890	"		
23.	Eckert Josef	"	19/3. 1888.	27/7. 1914.		
6.	Hubka Josef	"	2/2. 1891.	"		
7.	Jansa Jan	chalupník, čl. m. z.	18/5. 1877.	"		
18.	Krtička Jindřich	zemědělec	4/7. 1890	"	svobodný	6. Drag. R.
3.	Vavřena Antonín	rolník člen m. zast.	8/11. 1878.	"		
1.	Vítek Václav	"	5/10. 1887.	"	ženatý,	18. pěší pl.
4.	Seidl Antonín	nádraž. dělník	26/6. 1892	30/7. 1914.	svobodný	18. pěší "
13.	Růžička Antonín	kolářský pom.	27/5. 1895.	15/3. 1915.	"	11. zeměbr.
15.	Středa Antonín	chalupník	6/3. 1875.	16/5. "		
19.	Horák Antonín	malířský pom.	18/7. 1894	21/6. "	svobodný	11. zeměbr.
17.	Hubka Josef	hosp. účetník	1888.	"		
2.	Firmau Vojtěch	rolník čl. mis. zast.	1/3. 1879.	16/8. "		
8.	Karpf Antonín	zemědělec	5/10. 1897.	15/10 "	svobodný	18. J. Reg.
4.	Seidl Josef	"	24/12. 1897.	"		
5.	Hrubý Josef	chalupník	10/11. 1877.	15/11. "		
9.	Prouza Josef	tesař čl. m. z.	13/4. 1875.	"		
19.	Horák Josef	truhlářs. pom.	20/5. 1896.	16/12. "		
11.	Krtička Antonín	pilař	1874.	17/4. 1916.		
10.	Horuych Teodor	tkadlec	9/9. 1867.	21/1. "		
13.	Růžička František	hostinský	24/9. 1866.	"		
14.	Krtička Josef	chalupník. m. starosta	16/2. 1869.	21/2. "		
12.	Krtička Josef	tov. dělník	25/5. 1895.	28/8. "		
1.	Vítek František	rolník	10/4. 1893.	1/12 "		

k vojenské službě v létech 1914.–18.

zúčastnil se v r. 1914.-15. tažení do Srbska, v r. 16.-17. na Ruské, na jaře 1918. v Italii onemocněl malarií. – Vzál. nemocnici na Kr. Vinohradech zemřel 2./8. 1918 pohřben v Polici

dle úřední zprávy padl 25. října 1914. u Radymna v Haliči
dle zprávy Červeného Kříže jest nezvěstný od začátku prosince 1914. za bojů v Karpatech
odešel v Květnu 1915. na ruské bojiště a zmizel beze stopy někde mezi Lublinem a Krasnikem. – Poslední zprávu poslal 12./6. 1915.

dle úřední zprávy padl již 22. září 1915. u Niebozska v Ruském Polsku.

zemřel doma na dovolené 15./10. 1918. na zápal plic jíní onemocněl z útrap cestovních z Italie domů.

R. 1919. ustaveno Hospodářské Družstvo skladiství v Polici; koupí domu a skladiště od Frant. Reinše obchodníka obilím.

22. června zvolen místním starostou dle nového volebního řádu Antonín Vavřena.

Až do roku 1919. přímé daně (pozemková, domovní, výdělková) i s přirážkami vybírány byly v obci; to teď zavedením nových daní (obratové, majetkové, důchodové), a chekovou platbou - přestalo.

V létech 1919-20. stoupla cena chovného hovězího dobytka následkem vyprázdněných chlévů z let válečných až na 15 Kč 1 kg živé váhy; i výše.

V létě 1920. zavlečena do okresu nákaza slintavky. Zde objevila se 10./7. a během tří měsíců zamořila všechen pazneht natý dobytek. K nutné porážce nedošlo, vyjma několik koz a ssavých telat. Onemocnění dobytka způsobilo, že lidé byli nuceni v době žní zapřáhnout se do vozů sami.

21./5. 1920. zakoupila obec domek č. 20. od Marie Pejskarové za 600 Kč a doživotní bydlení. Ten opraven a po její smrti pronajmut.

Tovární dělnictvo a nezaměstnaní v Polici, poštovní proti Kapitalistům správcem nem. pokladny a předsedou okr. správního výboru Řečinským uspořádali 25/6 bolševický útok na B. Hruptycha na Pivovarské ulici. Po kravale, při kterém se střílelo a jenž měl soudní dohru, dav zaútočil na mlýny. Mlynář Mezihorní Adolf Ter uklidnil demonstranty tím, že jim rozdělil několik skojků černého chleba.

Rok 1921. byl posledním rokem vázaného obilního hospodaření. Za mucně odváděné žito placeno 170 Kč za 1q, ostatní vlivem nízké valuty až 410 Kč, oves 320" 1 l mléka 3–4 Kč. Též mzdy továrního i jiného dělnictva stouply do nebývalé výše. Vypnutí toto potrvalo asi půl roku a po žních 1922. klesla cena žita na 90 Kč.

V těchto dvou létech panovalo obzvláštní sucho, jež způsobilo pohromu v jehličnatých lesích množstvím souší, zvláště v teplejším podhoří na Náchodsku a j. (Katastrofa umíšková)

V březnu 1923. rozměřován pozemek č. parc. z majetku kláštera Benediktinů v Broumově, (odtud pojmenování: „panské pole") jež dle záborových zákonů Revolučního Národního Shromáždění přiděleno do vlastnictví šesti staropachtýřům: (J. Hubka č. 6., F. Ružička 13., A. Středa č. 15., Frant. Krtička 18., A. Horák 19. a Pohl z Police) za přídělovou cenu 500 Kč za 1 korec. Podobně vykoupili 4 dílce stráně na „Havlatce": Teodor Hornych č. 10., M. Vittvarová 11., Frant. Hornych č. 21., M. Lamková 22.

Červen 1923. J. Vosička pilař koupil chalupu č. 11. od Marie Vittvarové za 8000 Kč.

Září 1923. Místním starostou zvolen Vojtěch Jirman č. 2.

Říjen " Založena obecní knihovna. Základem k ní byly knihy v ceně 300 Kč ze subvence ministerstva zemědělství

Červenec 1924. Přistoupeno k elektrisaci obce. Na rozvodnou síť po obci připlácejí účastníci 9.600 Kč, t. j. 120 Kč na jeden světelný vývod. Mimo to upsali 20.000 Kč 5% investiční půjčky. Prvně sváceno 16. srpna.

Na podzim 1924. prodán díl obecního lesa na stojato asi 100 m³ dřeva za 11.000 Kč.

1925. tervna. Adolf Fulka ze Suchodola koupil hospodářství č. 12. od Frant. Krtičky za 85.000 Kč. Zvláštní je zde časté střídání majitelů:

Krtička f. zakoupil r. 1901 od Aug. Janka za 2.800 zl.
Janek 1897 od Augusta Krohnasse
Krohnass 1895 od J. Kincle
Kincl 1892 od J. Vítka za 2100 zl
Vítek 1876 od Jana Plného. - Tohoto otce, Josef Plný, postavil na svém poli při silnici na Žákopanici kamenný kříž na paměť syna Josefa, který jako vojín zemřel v roce 1866. v Uhrách na choleru.

Po Novém roce 1925. zahájila provoz Družstevní mlékárna, v místnostech panského dvora ledhujského. O její založení se nejvíce přičinil první předseda mlékár. družstva - Frant. Vítek č. 1.

V létě 1926. postaven kamenný kříž při cestě do Police na místě dřevěného; za peníze věnované pozůstalými při pohřbech k uctění památky zemřelých. (Kříž stával dříve na rohu zahrady domu č. 81. v Polici)

1/3. 1927. Ustavena vzájemná pojišťovna pro případ pádu hovězího dobytka - chovatelů z Police Ledhuje a Radešova.

Říjen 1927. Uskutečněno a definitivně schváleno odtržení osady Radešova od Bezděkova a utvoření samostatné politické obce. Rozdělením, provedeným dle společné dohody sjednané za přítomnosti zástupce zems. správního výboru 29./12. 1925 v Bezděkově, - budovy č. 17. a 25. (Skutina) přiděleny k Bezděkovu.

Na podzim 1927. a z jara 1928. dlážděna okresní silnice z nádraží do Police.

Po delším jednání přistoupily obce ku stavbě skupinového vodovodu z Boru. Podnik projektován r. 1925; prameny jímány 1926. Stavba byla ofertně zadána firmám: Inž. J. Bureš a Inž. J. Matiečka z Prahy. S výkopem započato v druhé polovici května 1928. - Zde po 15. říjnu. Domácí instalace prováděla zde též fa. Bureš, od 1./11. - Dvacátéhosedmého prosince prvně napuštěno potrubí vodou. - Postupu práce bylo ku prospěchu trvalé sucho panující do Vánoc. Na trati od kříže do vsi zbylo po zasypání výkopu přes 100 m³ kamene. Od výkopu 1 běžného metru placeno dělníkům 9–25 Kč. Z celkového nákladu deseti miliomi připadá na naši obec 107.615 Kč. Peníze opatřeny amortisační výpůjčkou. Na úhradu zaručena 55% státní subvence.

Vzdor suchu narostlo toho roku dostatek kvalitního obilí i brambor. Frant. Vítek č. 1. zúčastnil se státní ovesné soutěže na poli u strážníka a docílil za použití stroj. hnojiv výnosu 45 q zrna po 1 ha. Jen píce narostlo málo. - Spotřeba umělých hnojiv jež před válkou používány jen ojediněle a více pokusně, stoupla. Tak pro rok 1929. odebráno zde 40 q superfosfátu 1 q à 78 Kč, 27 q strusky à 69 Kč, 27 q kainitu à 46 Kč, 17.50 q 40% soli draes. à 103 Kč, 16 q rápnodusíku à 181 Kč, 760 q ledku chil. à 199 Kč, 15 q síranu amonu à 203 Kč, vápna hnojivého 37 q à 25 Kč.

1928. Konaly se první volby obecního zastupitelstva. Na kandidátku Republikánské strany zvoleni: starostou Jan Jansa č. 7., první radní: Vojtěch Jiman č. 2., 2. radní: Frant. Vítek č. 1., J. Hubka č. 6., A. Fulka č. 12, A. Středa č. 15., J. Krtička č. 14., J. Eckert č. 23; F. Růžička č. 13.

Vládním nařízením ze dne 27./10. 1928. zrušeny dosavadní samosprávné okresy v Polici, Teplicích a Broumově a sloučeny v jeden správní obvod v hranicích politického okresu. – Posledním předsedou okresní správní komise v Polici (okresním starostou) byl od roku 1923. Ant. Vavřena z Radešova č. 3.

1. prosince 1928. konány první volby do okresního a zemského zastupitelstva. Z odevzdaných 61ti hlasů obdrželi:

do okresu:		do zems. zast:	
komunisté	2.	nár. soc.	2
Čs. nár. soc.	2	Republikánská	32
Bund d. Landwirten	1	Lidová	7
Sdružená občanská	43	Živnostenská	5
Soc. dem.	9	komunisté	2
Lidová	4.	D. Volksverband	3
		Soc. dem	9

9./12. 1928. konala se ustavující schůze sboru dobrovolných hasičů v Radešově. Přihlášeno 17 členů. Stanovy sboru úředně schváleny 1./2. 29. Obec objednala 12 dílů hadic k hydrantům a nejnutnější hasičskou výzbroj. Velitelem sboru zvolen Antonín Vavřena nl. č. 3., náměstkem vel. Josef Seidl rolník č. 4., jednatelem Vítek František č. 1 Během roku stoupl počet činných členů na 15. přispívajících devět.

Stavby, přestavby a přístavby:

Roku 1894. Prouza Josef přestavěl obydlí č. 9. postoupiv při tom oproti dřívějšímu v šířku stavení blíže k cestě.

1894. Kateřina Lamková staví chalupu č. 22. – Dříve souvisela s chalupou č. 9. (výměnek)

OBEC RADEŠOV OKRES POLICKÝ

Roku 1901. Karel Prouza tovární dělník staví domek čp. 24. na zahradě odkoupené od čísla 8.

1911. – Hubka Josef přestavěl obytné stavení č. 6.

1912. Hornych František provádí přestavbu příbytku č. 21.

1913. Krtička František přestavuje příbytek č. 18.

191 Seidl Antonín č. 4. staví betonový most přes rokli pro cestu na „Drážka"; dříve tam stál most kamenný.

1914. Vítek Václav č. 1. přestavuje výměnkářský příbytek č. 26.

1921. Vítek František č. 1. přestavuje od základu stodolu, při tom ji zvětšuje o jeden mlat.

1922. Vítek František č. 1. provádí vykopávku a zaklenutí studny na dvoře.

1923. Prouza Josef tesař přistavuje místnost při č. 9. a zřizuje v ní mechanickou tkalcovnu o čtyřech stavech (pro jeden rok s pohonem benzinovým později elektrickým)

1926. Růžička František č. 13. provádí přístavbu při hostinské místnosti.

1927. Just Jan zedník přistavuje obydlí při č. 22.

1928. Vavřena Antonín č. 3. staví novou kolnu pro hospodářské nářadí.

V únoru 1929. panovaly tuhé mrazy –30°C. po dobu tří neděl. Polovině občanům zamrzl nově zřízený vodovod. Též mnoho ovocných stromů, zejména třešní a jabloní a polní zvěře pomrzlo.

Duben 1929. Hornych František č. 21., výroba a prodej pleteného zboží zakoupil si auto používaje ho k rozvážení zboží po výročních trzích.

Květen: Upravována cesta ku Polici a po vsi neb byla rozkopána od stavby vodovodu. Použito k tomu kamene z výkopů jehož 90 m³ roztlučeno na štěrk. Při tom zrušeny dosavadní splávky a nahrazeny cementovými rourami. – Celkový náklad úpravy 6900 Korun českosl., na to z prostředků okresních poskytnuto 2700 Kč. subvence.

1./7. vešel v platnost nový zákon o plemenitbě skotu. S majitelem býka Ant. Vavřenou sjednána smlouva pro jeden rok za 1500 Kč. pro 60 krav a jalovic. Až do té doby mohl chovatel krávy voliti býka libovolně, za poplatek stanovený majitelem býka; obyčejně 10 Kč. ve zvláštních případech 20 Kč.

4./7. v 8½ hod. večer přihnala se od jihozápadu prudká vichřice, jež za ~~deset~~ minut trvání způsobila mnoho škody na budovách a v lesích. V obvodu okr. požární pojišťovny rozmetáno zcela nebo z větší části deset budov; mimo nespočetná menší poškození. V lese A. Vavřeny

přelámáno a vyvráceno na 80 m³ vzrostlého lesa. Silou větru povalen též „Slnýho kříž" na Žákovrapici a přeražen na tři kusy. – Vichřice tato řádila téměř po celých Čechách. (černý čtvrtek)

28. října. Konány volby do Národního shromáždění a do senátu:

Z celkového počtu hlasů do sněmovny: 65

obdržely polit. strany: Republikánská: 31
Lidová 14
Soc. demokrat. 11
živnostenská 6
nár. soc 3

a do senátu volilo 57.

Republikánské: 26
Lidová 10
Soc. demokrat. 10
živnostenská 5
nár. sociální 3
str. ludová 1

25. ledna 1930. pořádá místní sbor dobrovolných hasičů svůj první ples v hostinci u „Růžičků" za hojné účasti s čistým výtěžkem 150 Kč.

2. února konána hasičská župní valná hromada v hostinci u Růžičků za přítomnosti 72ti delegátů.

Včerom postavila obec hasičs. sboru sušárnu na hadice.

22./11. předány 14ti činným členům hasičs. sboru helmy a objednán pracovní oblek. Na úhradu této výstroje poskytnuta subvence z hasičs. fondu 1500 Kč a subvence okresní 1000 Kč.

V květnu 1930. prováděn statistický soupis zemědělských závodů. Při tom zjištěno, že hospodářství do výměry 1 ha nachází se zde osm; (č. pop: 19., 24., 21., 9., 11., 22., 10. a 16.) ve výměře 1–5 ha též osm; (č. p: 15., 5., 8., 18., 6., 14., 13., 12.) Od 5ti do 10ti ha, tři; (č. 7., 4., 23.) od 10ti do 20ti ha tři. (č. 2., 1., 3.) Všichni dohromady obhospodařují 73·55 ha orné půdy, 20·25 ha luk a zahrad, 5·62 ha lesa; zastavěné plochy 0·89 ha. Celkem 100·11 ha; z toho v katastru radešovském 82·38 ha, polickém 17·03 ha a bezděkovském 0·70 ha. Dobytka chováno: 4 koně, 2 voli, 49 krav, 14 jaloviny, 16 telat, 44 koz, vepřů do 6ti měsíců 41, starší 1, prasnic 7, slepic 248.

2./12. koná se sčítání lidu k témuž účelu. Z celého počtu 90 obyvatel jest 44 mužů, 46 žen vesměs národnosti české, dle náboženství 8 vyznání československé, ostatní katolíci. Oproti sčítání z r. 1921 jeví se úbytek asi 10 osob jenž vznikl vystěhováním, příp. vyvodáním a připojením č. 17. a 25 k Bzdíkovu

Dle § 9. Nařízení ze dne 9/6. 1921., č. 211. Sb. z. a n. jest kniha vyložena k veřejnému nahlédnutí od 20/4–10/5 1933.

Jaura jun.
Vítek Frant.
Ant Ctirad.
Josef Eckert
[illegible]

V červnu 1931. prodává Oktavian Karpf hospodářství č. 8. Antonínu Klimšovi z Malých Petrovic za 80.000 Kč a sám s manželkou odstěhoval se do Police.

Červenec 1931. Postavila obec hasičské skladiště nákladem 6.080 Kč.

Dávka z lihových nápojů nařízena v roce 1928 vynesla v r. 1931. 218.50 Kč

Duben 1932. Klimeš Antonín č. 8. zbořil starou roubenou stodolu a na témže místě postavil novou

Dne 24. dubna konají se volby starosty z nově zvoleného zastupitelstva. Zvolen opět starostou Jansa Jan č. 7.

1. náměstkem Vitek Gaut 1.

2 " Jirman Vojtěch 2.

Tavěna Antonín ml. 3.

Gulka Adolf č. 12.

Středa Antonín 15.

Ekert Josef 23.

Růžička František 13.

Klimeš Antonín 8.

V březnu 1933. Jirman Vojtěch staví výměnkářský domek při č. 2. K tomu účelu odkoupil 35 m² zahrady od J. Ekerty č. 23. Novostavba obdržela popisné číslo 17.

V březnu Tavěna Antonín č. 3. zbořil starou roubenou stodolu a staví novou na severu od dřívější a o šířku stodoly dále na západ.

Duben částečnou přestavbu stavení č. 14. provádí Josef Štětka

30. dubna 1933. Místní organisace republikánské strany sází lipku na návsi proti č. 9. na oslavu šedesátých narozenin minister. předsedy Antonína Švehly. Při slavnostním aktu učinili projevy Jansa Jan starosta a př. Josef Seidl jako místní důvěrník. Na tomto místě stával dříve vzrostlý jasan; tento byl v posledním čase neznámým pachatelem na kmeni pilou pořezán.

V květnu 1933. Hubka Josef č. 6. přestavuje obytné stavení na půlpatro.

V prosinci 1933. elektrárna zřizuje odbočku elektr. vedení přes pole do továren v Polici. Na námitky Frant. Vitka č. 1. o místě pro postavení sloupu v úvoze rozhodla komise zems. úřadu 19./3. 1934. s konečnou platností.

V dubnu 1934. Klimeš Antonín staví nový chlév u č. 8.

V létě 1934. Prouza Josef č. 9. staví škváro-betonovou zeď kol zahrady.

Od roku 1930 klesaly následkem dovozu levného zahraničního, ceny obilí i dobytka; takže na podzim 1933. platilo 100 kg žita 80 Kč. oves 50 Kč. Po žních 1934. uzákoněn obilní monopol. Stanoveny pevné přejímací ceny dle hl. váhy pro žito 125 Kč pro oves 110 Kč; přibližně ceny jaké byly před rokem 1930.

6./3. 1935. Hasičský sbor pořádá oslavu 85tých narozenin presidenta T. G. Masaryka v hostinci „u Růžičků" za účasti 35ti občanů. O významu dne promluvil př. Josef Seidl a Frant. Vítek jako sborový vzdělavatel. Přítomné školní děti přednesly případné básně.

V dubnu 1935. Chráska Adolf č. 18. přistavuje stodolu při obytném stavení.

22./4. koná se pronájem honitby na 6 let za 20 Kč ročního nájmu místnímu honebnímu družstvu.

1932. pronajaty obecní pozemky na 6 let od 1./1. 33 – 31./12. 1938. za roční nájemné 353·35 Kč. Pronč předepsána uznávací činže ze soukromě používaného veřejného statku à 1 Kč celkem 11 Kč.

19./5. 1935. konají se volby do parlamentu a senátu. Z odevzdaných 55ti hlasů obdržely:

do sněmovny posl:		do senátu:	
Republ. strana	42 hlasy	republ.	41 hlasy
soc. demokr.	2 "	soc. dem	2 "
nár. social.	4 "	nár. soc.	4 "
komunisté	1 "	lidová	3 "
lidová	2 "	živnost.	5 "
živnostenská	4 "		

Volby do zastupitelstva okresního a zemského 26./5.

do zast. okres:		Do zems. zast:	
republikáni	47 hlasy	Rep.	41
nár. socialisté	3 "	Soc. dem.	1
živnostníci	5 "	Nár. soc.	3
lidová	1 "	Živnost.	7
		lidová	3

Vedoucí kandidátky republ. do okresn. p. Antonín Vavřena st. jest zvolen a později resignuje.

20. dubna 1935. Antonín Vavřena č. 3. koupil domek č. 24. z pozůstalosti po zemř. Marii Prouzové za 17.000 Kč; po úpravě používá jej za výměnek.

V květnu 1936. Hornych František přestavuje domek č. 21. na půlpatro.

Květen 1936. Jansa Jan staví novou kolnu na hospodářské nářadí.

V létech 1934–36. se opravuje cesta v úvoze Na vydláždění nejšpatnějšího sjízdného úseku spotřebováno 40 m³ kamene z městs. lomu.

Koncem roku 1936. vlastní tito občané koncese na radiové přijímače:

Vojtěch Jirman	č. 2.	od 1. února 1933.
Antonín Vavřena	3.	1 října 1933
Josef Horák	19.	1 prosince 1933
František Vítek	1	" "
Hubka Josef	6	října 1934
Seidl Josef	4	
Prouza Josef	9	dubna 1935
Hornych František	21.	

27/1. 1937. Hrubý Josef vyměnil své hospodářství č. 5. se svým příbuzným Janem Klimšem z Pěkova. Nový soused za tři měsíce po nastěhování sem, zemřel.

16./7. 1937. ve 4 hod. odpoledne tragicky zahynul Antonín Klimeš č. 8., člen obecního zastupitelstva, starosta hasičského sboru 34 tiletý, otec dvou dětí: Náhlá

bouře zastihla jej při orání na poli t. zv. „Svorčíkově" blíže Žákopanice a při zapřahání do vozu zasažen byl bleskem a manželka jeho omráčena. Současně byly usmrceny obě krávy. — Postižených se ujal v nejvrudší bouři na blízku s koňmi se nacházející p. Antonín Vavřena st., který je domů dopravil. Neštěstí vzbudilo úpřímnou účast širého okolí. Též Lidový Deník zprávu uveřejnil. Pohřbu jeho zúčastnily se hasičské sbory z Malých Petrovic a místní a velké množství lidu. Nad hrobem rozloučil se se zemřelým jménem ob. zastupitelstva a has. sboru br. Josef Seidl. — Škoda na dobytku likvidována vzájemnou dobytčí pojišťovnou.

26./7. 37. V rámci prováděných prací pro obranu státu postavena trianguláční věž na nejvyšším bodě Havlasky.

2/8. Z téže příčiny vykácen průsek v lese Ant. Vavřeny asi ze 20ti stromů dospělých. Obě práce provádějí vojáci.

14/9. 1937 zemřel v Lánech v stáří 87 let první president republiky Československé President Osvoboditel T. G. Masaryk Den pohřbu 21. září byl dnem opravdového smutku celého národa.

Místní osvětová komise pořádá v 7½ hod. večer v hostinci u Růžičků pietní slavnost. Smuteční projev přednesený p. Jos. Seidlem za přítomnosti členů obecního zastupitelstva,

hasičů a občanů vyslechnut stoje a dvouminutovým tichem uctěna památka zemřelého.

29./10. Zástupce elektrárny nabízí úpravu ceny elektrické energie pro světlo z dosavadních 3·20 Kč 1 Kw na 1 Kč, při poměrném zvýšení měsíčního paušálu z hodin. Na změnu přistupují zatím Josef Seidl, Josef Prouza a František Růžička. 5./3. 37. zrušen dřívější povinný příplatek na síť 120 Kč z 1 vývodu.

V posledních pěti létech provádí se při zemědělství více než jindy různé investice a nákupy strojů ku př. žacích, tyto se používají v roce 1937. v č. 1., 2., 3., 4., 7., 23.

Kopají se žumpy a upravují hnojiště při č. 1., 2., 3., 8., 18., vše vlastním nákladem bez subvencí. – František Vítek a Antonín Vavřena v r. 1935. počínají s pěstováním kukuřice a slunečnice na silaž. Zřídili k tomu účelu silážní jámy; tyto slouží též k uložení pařených brambor.

Na úhradu potřeb obecního hospodaření vybírá se v roce 1937. 125% přirážka obecní k dani činžovní z daňového základu Kč 16· a 200% přirážka k daním ostatním; základ daňový 1386 Kč.

K úhradě úroků z výpůjčky na vodovod a výlohy svazu vybrán vodní ~~daňka~~ poplatek činí v tomto roce 3299·35 Kč.

Kniha vytištěna od 27 března do 15 dubna 1938.

Janda Jan.

OBEC KADEŠOV OKRES POLIČKA

V župní hasičské schůzi 26./12.37. vyloučeni z míst. sboru Antonín Tavřena mil., Josef Kitička, frant. Vitek a Adolf Chráska pro neúčast při hasičské přísaze; 9./1.38. ve valné hromadě hasičského sboru zvolen velitelem Josef Eckert č. 23. a starostou sboru Antonín Středa č. 15.

25./1. Zjevila se na severní obloze polární záře. Úkaz, trvající od 1/2 9. hod do 11. h. v střídavé síle, viděný v celé střední Evropě způsobil svou neobyčejností dosti rozruchu.

Ve dnech 11.–13./3. překvapen svět okupací Rakouska říšsko-německým vojskem. Ze samostatné republiky rakouské stala se německá provincie Východní Marka.

Během zimy zavlečena do Československa z Německa nákaza slintavky. První případ objevení nemoci v okr. Polici zjištěn 15./5. v M. Petrovicích.

V druhé polovici května Vítek František přestavuje a současně zvětšuje kolnu na pici.

V noci z 20. na 21. května povoláni záložníci jednoho ročníku k obsazení hranic. (Blesková mobilisace) Opatření toto učiněné vládou mělo zabrániti Němcům v Československu v jejich snahách po připojení k Německu. Z naší obce povoláni na čtyřnedělní cvičení Adolf Chráska a Jan Růžička.

22./5. Zřízeno státní policejní expositurou v Polici konání hlídkové služby dnem i nocí

„civilní protileteckou ochranou." (CPO) Nařízení odvoláno 26./5.

Od 17./7. prodělávají záložníci ročníků 1888–1900 30tihodinové cvičení v zacházení s novými zbraněmi zakončené 21./8. střelbou do terče v Josefově. Cvičení konáno 2x týdně po 6. hodině večerní na hřišti v Polici a zúčastnili se ho Frant. Vítek č. 1., Josef Seidl č. 4., Josef Hubka č. 6., Josef Vosička č. 14., Adolf Fulka č. 12., Josef Horák č. 19., Jan Just č. 22. a Josef Eckert č. 23.

Nákaza slintavky se v okolí rychle šíří a 20/8. objevuje se u Fr. Růžičky č. 13. Do 7./9. onemocněl všechen dobytek v obci. Zvířata očkovaná dr. Tikalem z Police se uzdravila; nutně odprodána zde jen jedna jalovice neočkovaná. V sousedních obcích hynul dobytek po desítkách kusů. – Tato doba nevymizí současníkům z paměti. Byl čas žní, sotva část jařin sklizena, nastaly od 20./8–10./9. bouře a průtrže mračen. Obilí posekané shnilo na poli. Při tom nebylo možno hovězí dobytek po několik týdnů zapřáhat; takže včasné zasetí žita bylo umožněno jen ochotou majitelů koní. Nade vše ale vyvstávalo nebezpečí z napětí mezi Č.S.R. a Německem.

14./9. v noci opět povoláni záložníci: Jausa Josef č. 7., Růžička Jan a Novák Ant.

19./9. Nařízeno odevzdání veškerých zbraní.

20./9. Vyhlášeno stanné právo pro okres broumovský. Dle mobilisační vyhlášky vyvěšené 24./9. nastupují záložníci do 40ti let: Fulka Adolf a Adolf Chrásta. Frant. Hornych č. 21. předává vojenské správě své

auto a 25./9. odvádějí Frant. Vlček a Ant. Vavřena po jednom koni do Červ. Kostelce.

Aby přestalo šíření zahraniční propagandy, bylo 26./9. nařízeno odvedení radiových přijímačů.

Okresním úřadem vydány pokyny obyvatelstvu pro případ nepřátelského náletu a nařízeno noční zastření oken. - Mnoho obyvatel, zejména městských se vystěhovalo do vnitrozemí. Zemědělská čeleď slovenská a karpatoruská, pro nedostatek domácích lidí v posledních létech zde zaměstnaná, všechna odjela do svých domovů. Nevzpomněl nikdo oslavit letos posvícení! Vždyť 3./10. slyšeli lidé pracující v poli střelbu strojních pušek z Teplicka, kde vojsko udržovalo pořádek, a skoro každý měl již batoch s nejnutnějšími potřebami připraven pro případ množeného odchodu.

30./9. Diktátem velmocí, Anglie, Francie, Německa a Italie v Mnichově rozhodnuto československé území obývané Němci přidělit k Německu.

5./10. Odstoupil president dr. Eduard Beneš.

9./10. Odchází jsl. vojsko z Broumovska a toto obsazeno vojskem německým. 10./10. oslavují své vítězství střelbou.

Nastavší demobilisací vráceny 18./10. oba koně a do 23./11. byli i povolaní záložníci všichni zdrávi doma.

Těžce pociťují všichni zabrání „Hvězdy" a celých Stěn, zvláště pak okupaci České Metuje a Ostaše 23./11.

Soudní okres polický přidělen jest k polit. okresu náchodskému.

30./11. Zvolen presidentem republiky dr. Emil Hácha předseda Nejvyššího správního soudu.

Letošního roku potrvalo bezmrazé krásné počasí až do poloviny prosince, dík tomu ukončeny všechny polní práce mimořádnými poměry zpožděné. Též zásobení uhlím bylo umožněno teprve obnovením dopravy začátkem prosince.

Viděl 24. 9. 1947
Janáč,
okr. nv. Litoměřice